

Nemoc z povolání: Jak je to s odstupným?

Pracuji jako svářeč a poslední dobou mám vážné potíže s dýcháním, které podle mě souvisí s nebezpečnými výpary, které vznikají při sváření. Zaměstnavatel mě již upozornil, že pokud se prokáže, že můj zhoršený zdravotní stav bude trvalý, bude mě muset propustit. Mám nárok na nějaké odstupné či kompenzaci?

V praxi se stává, že se zaměstnanci v průběhu doby, strávené v zaměstnání trvale poškodí zdraví, které mu může zabránit v jejím dalším výkonu. Při změně zdravotního stavu je zaměstnavatel povinen vás vyslat na mimořádnou lékařskou prohlídku ke svému závodnímu lékaři. Pokud závodní lékař rozhodne, že jste dlouhodobě po-

zbyl zdravotní způsobilost k vykonávané práci, je zaměstnavatel povinen převést vás na jinou práci, nebo s vámi rozvázat pracovní poměr ze zdravotních důvodů.

Pro získání odstupného je klíčové prokázat, že poškození zdraví souvisí s výkonem práce. Potom se může jednat o tzv. nemoc z povolání. Zda se jedná o nemoc z povolání, záleží především na tom, jestli daná zdravotní indispozice je na seznamu možných nemocí z povolání. Ne každé onemocnění může být uznáno za nemoc z povolání (např. sem nepatří chronické problémy s páteří či duševní onemocnění). Zároveň je zapotřebí, aby u zaměstnavatele bylo provedeno

šetření, na základě kterého se prokáže, že podmínky na pracovišti či samotná pracovní činnost mohla nemoc z povolání způsobit.

Pokud se potvrdí, že ztráta zdravotní způsobilosti je zapříčiněna nemocí z povolání, náleží vám odstupné ve výši 12 platů. Pokud vám v důsledku nemoci z povolání vzniká újma – například v podobě nákladů na léčení nebo ztráty na výděлку poté, co váš pracovní poměr skončí, můžete po něm požadovat náhradu škody. O odstupné může zaměstnanec přijít jen v případech, že zaměstnavatel prokáže, že zaměstnanec si vznik nemoci z povolání zavinil sám. Jedná se o případ, kdy zaměstnanec byl řádně sezná-

men s pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a byly mu poskytnuty veškeré potřebné ochranné pracovní pomůcky, zaměstnanec však jednal v rozporu s pokyny, respektive nepoužil příslušné ochranné pomůcky.

V tuto chvíli vám doporučuji zajistit si lékařské vyšetření u svého odborného lékaře a následně, pokud vás k tomu zaměstnavatel sám nevyzve, požádejte o mimořádnou lékařskou prohlídku u závodního lékaře. V případě pochybností se můžete obrátit také na naši bezplatnou sociálně aktivizační službu pro osoby se zdravotním postižením (www.aprcr.cz).

Mgr. Petr Džambasov,
vedoucí služby

Zaměstnavatel nedal výplatu. Můžu se bránit?

Již druhý měsíc jsem od svého zaměstnavatele neobdržela výplatu, která mi náleží. Situaci jsme zvládli pouze díky dostatečnému příjmu manžela. Jak se mám ale bránit?

Pokud Vám zaměstnavatel nevyplatí mzdu, je to velice nepříjemné. Úspory nejsou vždy dostatečné, v některých případech jsou nulové. Zákoník práce je však na Vaší straně.

Jednou z možností je okamžitě skončení pracovního poměru v situaci, kdy

Vám zaměstnavatel dluží mzdu (nebo její část) déle než 15 dní po splatnosti.

Zákoník práce bohužel nepřihlíží k datu splatnosti, které máte uvedeno v pracovní smlouvě. Platí však, že výplatu například za měsíc leden Vám zaměstnavatel musí vyplatit nejpozději do konce měsíce února. Poté běží zmíněná doba 15 dní, kdy má zaměstnavatel možnost dlužnou výplatu doplatit. Pokud ani 16. března nemáte vyplacenou výplatu za měsíc leden na účtu

(nebo i v hotovosti), můžete s okamžitou platností skončit pracovní poměr. Z uvedených informací tedy vyplývá, že pokud se zaměstnavatel s vyplacením výplaty zpozdí, byť jen o týden, okamžité podání výpovědi z pracovního poměru není možné.

Pokud podáte okamžitou výpověď z pracovního poměru z důvodu dlužné výplaty, máte nárok také na to, aby Vám zaměstnavatel zaplatil navíc dva průměrné měsíční platy. Jedná se o plat,

kteří byste dostávala během dvouměsíční výpovědní doby.

Ukončíte-li pracovní poměr okamžitě a výplatu od zaměstnavatele jste stále neobdržela, neztráíte na ní zákonný nárok. Obratě se písemnou formou na zaměstnavatele s výzvou, aby Vám dlužnou výplatu uhradil, ne učiní-li tak, podejte na něho žalobu.

Denisa Podmanická, DiS.,
Sociální poradna Kamenná
www.soschomutov.cz

Riziko komplikací při domácím porodu je nepřijatelné

Za dva měsíce mám rodit. Bude to můj první porod. Je mi 33 let. Dosud vše probíhalo normálně. Čím více si o porodu čtu nebo povídám s kamarádkami, tím větší starost mi to dělá. Chci udělat to nejlepší pro mé budoucí dítě, ale i pro mě. Jak se mám zachovat? Mám rodit doma, nebo věřit porodnici?

Tato otázka je možná tou nejtěžší v dnešním porodnictví a odpověď rozhodně přesahuje možnosti krátkého sdělení. Navíc se jedná o velmi kontroverzní problematiku, které média věnují značnou pozornost a kde je nejvíce slyšet hlas zcela minoritní části společnosti.

Porod je jistě přirozený děj. Ale rovněž je přirozené, že při něm dochází ke komplikacím, které mohou vést k poškození zdraví (dítěte, matky nebo obou), v krajním případě až ke smrti. Nevím, kolik porodů by dopadlo takto smutně, kdyby neexistovalo dnešní moderní porodnictví. Ale i přes všechna pře-

ventivní opatření, která provádíme, jsme nuceni vykonat nejrůznější porodnické operace cca ve 20 % porodů (tj. u každého pátého porodu). A to nemluvíme o drobných zákrocích, které ani za operace nepovažujeme, např. ošetření porodních poranění. Všechny tyto zákroky jsou v domácích podmínkách prakticky neproveditelné.

Vzhledem ke všem těmto velmi hrubě popsaným rizikům Vám porod doma zásadně nedoporučuji. Riziko významného poškození zdraví 20 % a riziko špatně ošetřeného či neošetřeného poranění přibližně 50 % je z mého pohledu nepřijatelné. Personál porodnic v ČR je erudovaný a připravený všechna tato rizika minimalizovat. Definitivní rozhodnutí je na Vás. V tu chvíli ale nesete odpovědnost nejen za sebe, ale i za Vaše dosud nenarozené dítě.

Prim. MUDr. Michal Zeman, Ph.D.,
gynekologicko-porodnické oddělení
KZ, a.s. – Nemocnice Chomutov, o.z.